

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Széljegyzetek a magzatelhajtáshoz.

Irtó: Horváth István dr., ny. járásbíró.

Vannak ujabban, akik a magzatelhajtást a büntető-cselekmények köréből kiküszöbölendőnek tartják. Amily helytelennek tartom e törekvést általában, oly rosszul megválasztottnak tartom annak időpontját különösen most, midőn Mars, a háború istene, százezrével szedi áldozatait a nemzet aranyifjúsága és meglett férfiai sorából egyaránt és gyengíti ezzel napról-napra a nemzet számbeli erejét.

Ha valaha, úgy most, a Hadur oltárán bemutatott véres áldozatok idejében és az ezt követő korszakban törvényhozásnak és kormányzatnak egyaránt oda kell hatnia, hogy szigorú büntető szankcióval megtorolja mindazt, a mi a nemzet faji regenerálásának, számbeli újjászületésének útjába bűnös kézzel akadályokat akar gördíteni.

A gazdasági újjáéledés mellett a háború után és már a háború alatt is ez kell, hogy az állam és társadalom legfontosabb, elsőrendű célja legyen. A szaporodásnak egyik főakadálya volt már eddig — békés boldogabb időkben — is az u. n. egyke az egy és két gyermek-rendszer, mely egyes (részben dunántuli és alföldi szinmagyar vidékeken, pl. Somogy megye, Bánát részben, az erdélyi szászok közt) országrészekben a vagyonelaprózás megelőzése végett a gyermekáldást természetellenes korlátok közé szorította egyrészen a fogantatásnak óvszerekkel való megbiúsításával, részben pedig a már megfogant magzat elűzése által. Az óvszerek használatát természetesen nehéz, sőt lehetetlen megakadályozni; s talán nem is volna ajánlatos a mai nemi fertőzöttségben leledző korban, amikor az óvszer nem annyira a fogamzás, mint inkább a nemi fertőzés meggátlását célozza!

Ellenben feltétlenül s a legnagyobb szigorral üldözendőnek tartom a magzatelhajtást épen napjainkban, a nemzet faji érdekei szempontjából. S ezért a nyomozásnak e bűn üldözésében különös nyomatékossággal és körültekintéssel kell fellépnie, a mi sok esetben nagy nehézségekkel és körülményességekkel jár, és gyakran

igen piszkos anyagi üzérkedés és kapzsiságról rántja le a leplet!

A magzatelhajtás büntetendősége hármas szempontból nyert igazolást. Veszélyeztetése az anya testi egészségének és épségének, amelynek megsértéséhez az anya sem adhat jogosan felhatalmazást senkinek sem. Másodszor egy már sarjadó, embryonális élet létét teszi tönkre, mert megakadályozza annak emberi lénynyé való kifejlődését és harmadszor az állam és társadalom alapjait támadja meg gyökerében és alapjaiban, sőt ha szélesebb körökben, általánosságban terjedne el, az emberi társadalom kipusztulását eredményezné. Életerős, ifju és erkölcsös népek fáját nem is igen szokta megtámadni ez az alattomos, lassan ölő kórság, ellenben igen sűrűn észlelhető dekadens, túlfejtett, túlcivilizált, visszafejlődő, hanyatló népeknél (pl. a régi rómaiaknál, Franciaországban stb.)

Az ókori Rómában a magzatelhajtást azért tartották büntetendőnek, mert azt az anya testi épségébe való erőszakos benyulásnak tekintették, amennyiben a méhmagzatot az anyatest kiegészítő részének tartották. Ugyanezért nem láttak büntetendő cselekményt fennforogni az esetben, ha az anya a műtétbe, magzata elhajtásába maga is beleegyezett, mert azon a nézetén voltak, hogy az anya testével — s így az ahhoz tartozó méhmagzattal is — tetszése, belátása szerint rendelkezhetik. Ettől nagyon elütő és emberségesebb, kultiváltabb felfogást árul el az egyházi (u. n. kánon) jog és a germán jogfejlődés. E szerint a magzatelhajtás nem mint az anya testének veszélyeztetése, hanem mint egy leendő emberi élet csirájának, egy léleknek megölése sujtandó büntetéssel. Merőben önkényes és indokolatlan volt az egyházjog ezen felrógása, hogy méhmagzat (embryo vagy foetus) csak a fogantatás után negyvened napra tekinthető élőmagzatnak és így csak az ily legalább negyvennapos magzat elhajtása büntethető. A germán jogfelfogás szerint ez a korlátolás nem létezik és bármely életképes méhmagzat elhajtása büntetendő cselekmény; a büntetése azonban azon idők jogrendszere értelmében csak pénzbírság volt, melynek nagysága a méhmagzat nagyságával állott egyenes arányban; ami annyiban helyes

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a R. kőczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

álláspont, mert minél fejlettebb s nagyobb volt már az emberi csira, annál közelebb állott az egyéni élethez.

Az első német írott rendszeres büntető törvénykönyv az u. n. Codex Carolina (mert IV. Károly német római császár léptette életbe) az életképes magzat elhajtasát — akkor is, ha maga az anya hajtotta azt magán végre — halálbüntetéssel sújtotta.

E sorok keretében két szempontból kívánok a magzat-elhajtas kérdésével foglalkozni u. m. az anyagi büntető-törvénykönyvünk és a nyomozás szempontjából.

A btkv. 285. és 286. §-ában tárgyalja e bűncselekményt. A bűncselekményt elkövetheti a teherben lévő nő önmagán, vagy egy más harmadik, akár a terhes nő tudtával s beleegyezésével akár enélkül. Az *elkövetési cselekmény*: a *«méhmagzatnak szándékos elhajtása»*, vagyis a teherben lévő nő testén végzett oly mivelet, melyek a magzat elhajtasát, a nő elvetelését, korai szülését eredményezik. Ez a *bűncselekmény tehát csak szándékosan* követhető el, gondatlanságból okozott magzat-elhajtas nem létezik. A magzat-elhajtas, elvetelést, korai szülést létrehozó miveletek lehetnek erőművi, pl. a peteburok megnyitása a méhszájon át való beszúrás által, vagy meleg víznek, olajnak, eczetnek vagy kénsavnak befecskendezése által, a terhes nő hasának croton-olajjal való bedörzsölése által; erős, meleg láb és ülő fürdők alkalmazása; a méhnek irrigator által napokon keresztül rendszeresen való izgatása szintén elvetelést szokott eredményezni. A terhes nő ugrálása, tánczolása, hasának megütődése szintén előidézhetheti az elvetelést; amennyiben ez szándék nélkül merőben gondatlanságból történik, természetesen nem büntethető.

De történhetik a magzat-elhajtas belső kezelés, vagyis bizonyos hajtószerek beadása is. Ezek azonban kivétel nélkül oly szerek, melyek az anya testére drasztikusan és károsan hatnak, amennyiben erős hányást, nagymérvű hasmenést és erőltetett vizelést s a méhben való nagy vérbőséget okoznak és ez által közvetve idézik elő az elvetelést. Az erőművi miveletek pedig sokszor az által válhatnak végzetessé, hogy a használt tisztátalan eszközök (néha kötötű, pálczikák stb.) fertőző-anyagokat visznek az anya testébe s ez által vérmérgezést okoznak.

A törvény a büntetési tétel és a minősítés szempontjából a következő különböztetéseket állítja fel.

Ha a terhes nő önmagán végez magzat-elhajtas vagy azt más által végezteti, kétféle mérték szerint bűnhődik: 1. két évig terjedhető börtönnel, ha házasságon kívül esett teherbe, ellenben 2. három évig terjedhető börtönnel, ha házasságban esett teherbe. Az előbbi enyhébb büntetésnél a törvényhozó számot vetett a szegény-

nel, mely bukott, házasságon kívül teherbe jutott nőt a társadalmi felfogás részéről éri. Ez az enyhítő szempont természetesen elesik a házasságban teherbe esett nőnél, kit gyakran igazán csak kényelmi tekintetek vihettek ez undok bűnre!

Annál az egyénnél, a ki a teherben lévő nőn végzi e bűnös műtétet, természetesen nem szerepel mint enyhítő körülmény, hogy a nő házasságon kívül esett teherbe s ezért egyaránt három évig terjedhető börtönbüntetés éri, akár «törvényes» akár «törvénytelen» magzatot hajt el. Ellenben minősítő körülményt képez, ha a bűnös miveletet nyereségi szándékból anyagi érdekből követi el: ez esetben öt évigleni börtönbüntetés éri.

A harmadik személy részéről elkövetett magzat-elhajtas esetében két minősítő körülményt vett fel a törvény, és pedig, ha a magzat-elhajtas a teherben lévő nő beleegyezése nélkül eszközli, mely esetben öt évig terjedő fegyházbüntetéssel bűnhődik, a másik minősített eset, ha a terhes nő beleegyezése nélkül végzett műtét a nő halálát okozta: amikor a tettes 10—15 évigleni fegyházzal büntetendő.

Arról az esetről, midőn valaki a terhes nő beleegyezésével eszközli a magzat-elhajtas s ez által a nő halálát idézi elő: külön nem intézkedik a törvény.

Helyénvalónak találom, hogy a bírósági gyakorlatból néhány esetet tanulságul ide iktassak:

A m. kir. Curia a magzat-elhajtas büntetése való felbujtásában bűnrészesnek találta azt a férfit, aki egy nőt (házasságon kívül) teherbe ejtven, a terhes állapotban lévő nőnek — aki kétségbeesésében öngyilkosságot tervezett — a terhességi állapotától való szabadulásához vezető utakat és módokat megjelölte s azt az ily magzat-elhajtási miveletekben jártassággal bíró nőszemélyhez utasította és az ezen ténykedés által felmerült költségeket fedezte. (L. Curia 8378 1909. sz. határozatát.)

A m. kir. Curia 4066 1909. sz. határozatában kimondta, hogy midőn egy harmadik személy egy terhes nő beleegyezésével viszi véghez a magzat-elhajtas büntetést — ha e magzat-elhajtas folyamán a teherben lévő nő halála következett be — a magzat-elhajtas büntetése és a btk. 290. §-ába ütköző gondatlanságból okozott emberölés vétségének anyagi bűnhalmazata állapítandó meg. Ami gyakorlati alkalmazásában annyit tesz, hogy a bűnhalmazatról szóló 98. §. rendelkezéséhez képest («Büntett és más büntetendő cselekmények halmazásánál a büntetnek büntetése alkalmazandó és a büntetettre megállapított, határozott időtartamu szabadságvesztés büntetés két évvel felemelhető») ily esetben öt évig terjedhető börtönnel, ha pedig nyereségyvágyból követte el tettét, hét (7) évig terjedhető börtönnel büntethető.

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. — Eredeti tégely ára háboru idejére 3.30 kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

Katonai szemle Damaszkuszban. — Katonai zenekar.

Ezzel a határozatával a Curia pótolta a 285. § hiányosságát minthogy e törvényhely, mint előbb már megjegyeztem, a nő beleegyezésével eszközölt magzatelhajtásnál nem intézkedik arról az eshetőségről, ha a magzatelhajtás folytán a nő halála következett be.

A Curia 1606/1912. sz. határozatában kimondotta, hogy a vádlottnak az a ténykedése, mely szerint a teherben lévő nő hasát nyomkodta, kenegette és méhhüvelyébe a magzat eltávolítása céljából kezével benyult: oly cselekmény, mely a méhmagzat eltávolítására, az elvetelés (abortus) előidézésére általában véve alkalmas szokott lenni. Ezért az ily cselekménynek arra irányzott szándékkal való elkövetése illetve a cselekménynek a terhes nő által történt megengedése — még ha e cselekmények a tettes akaratán kívül álló körülménynél fogva teljesen eredménytelenek maradtak is — a btk. 285. §-ába ütköző magzatelhajtás véghezvitelének megkezdését kimerítik, tehát e bűncselekmény kísérletének minősülnek. A legfelső bíróság a magzatelhajtás kísérletét látta fennforogni a következő esetben.

F. L.-né elsőrendű vádlott törvényes házasságban lévő S. B.-né másodrendű vádlott beleegyezésével és azzal a szándékkal, hogy nevezett S. B.-né méhmagzata elhajtassék, 4—5-ször egy kathéterrel (orvosi műszer) méhébe szúrta s ezért S. B.-né elsőrendű vádlott 10 K jutalomba részesült. Tekintve, hogy a kathéter az elvetelés előidézésére alkalmas eszköz volt s az ezzel való többszöri beszúrás a méhbe alkalmas mód a magzatelhajtás előidézésére s a tények megállapítják a btk. 285. §-ába ütköző magzatelhajtás büntettének kísérletét, a Curia megállapította, hogy a bűncselekmény elkövetésére szükséges mivelet ezzel tényleg megkezdett és nem a vádlottakon mult, hogy az teljesen be nem fejeztetett s az eredmény be nem állott. Mert ha a kísérlethez szükséges cselekmény már megtörtént: akkor a kísérlet is bevégezettnek tekintendő és következésképpen a véghezviteltől való önkéntes elállásról szó sem lehet. (Ld. Curia 1126/907.)

Egy további határozatában a Curia kimondta, hogy oly esetben, mikor a tettes a magzatelhajtáshoz nem tiszta eszközt használt s ez által a terhes nő testi sérülést szenvedett, a btk. 285. §-ába ütköző magzatelhajtás büntettének és a btk. 310. §-ába ütköző gondatlanságból okozott testi sértés vétségének anyagi halmazata forog fenn: vagyis ily esetben a méhmagzat elhajtására kiszabott büntetés két évvel felemelhető. (Ld. Curia 2994/1914. sz. határozatát.) Minket természetesen főleg s elsősorban a magzatelhajtás esetében való nyomozás feladata és teendői érdekelnek. A nyomozás e bűnesetnél igen sok körülményt igényel, mert számos kérdés tisztázását és sok orvosakértői dolog ismeretét tételezi fel.

Elsősorban kétségkívül meg kell állapítva lennie, tényleg forgott-e fenn a terhesség állapota. Másodszor: történt-e tényleg elvetelés (abortálás), harmadszor: mi idézte ezt elő, a nő betegsége, gyengesége, gondatlansága (pl. tánczolás, ugrándozás, véletlen megütődése a hasnak, a mi minden célzatos rossz szándék nélkül történhetett s így nem is képez büntetendő cselekményt), vagy pedig valóban bűnös szándékosság és negyedszer: milyen eszközök által idéztetett elő: erőművi (chirurgikus) behatás vagy pedig abortív (hajtó) szerek beadása által. A nyomozásnak természetesen mind e körülményekre ki kell terjeszkednie és e részben a főszűrt az elhajtásnál alkalmazásba vett szerek (mérgek) és eszközök felkutatására kell helyeznie. Magától értetődik, hogy a felhasznált mérgek már nem lesz természetben fellelhető, épen mert már elhasználtatott és a tartalma (üvegcsé, vagy doboz) stb. eltávolítottatott, hisz a bűnjelektől a tettes lehetőleg szabadulni igyekszik, hogy esetleges házkutatásnál bizonyítékot maga ellen ne szolgáltatasson. A természetben már fel nem található bűnjeleket pótolhatják azonban oly tanuvallomások, melyek kétségkívül igazolják, hogy a tettes (akár a terhes nő-akár az, aki rajta a tilos műtétet végezte) a kritikus időben ily szerek birtokában volt.

Igen nagy súlyt kell fektetnie a nyomozásnak arra is, honnan, kiktől s mi uton jutott az illető bűnös az elhajtáshoz használt szerek vagy eszközök tulajdonához.

Ugyanis úgy városokban, mint vidéken, falvakon találkoznak mindig oly bűnös emberek, kik pengő érczért, nyereségvágyból ily tilos operációkra vagy ez eszközök beszerzésére vállalkoznak, akár férfi vagy női kuruzslók, akár javasasszonyok, különösen cigánynők, akár magukról megfélemedezett bábák vagy gyógyszerészek (néha még orvosok is) legyenek azok! Mert szép számmal vannak mindkét nembeli oly egyének, kik e tilos foglalkozást ipar- és üzletszerűleg, nyereségvágyból üzik. De ezenkívül figyelemmel kellene kísérni azokat a gyanús hirdetések, melyekben szülőknek titoktartás mellett segélyt és lakást, ellátást ajánlanak. Ezeket a tanyákon már nem egy sikeres műtétet végeztek. Ezekkel a Jáger Mari-féle alakokkal (ez volt a hódmezővásárhelyi mérgekkeverő, aki mellékesen magzatelhajtással is foglalkozott) szemben alaposan és könyörtelenül kellene eljárnia a rendőrhatalóságoknak. Hisz egyes falvaknak, sőt vidékeknek szűkös gyermekáldása, elnéptelenedése ezekre a bűnös manipulációkra vezethető vissza. E háborús viszonyok közepette — mikor sok férjes nő igyekszik szabadulni hadi özvegysége alatt folytatott bűnös viszonyának gyümölcsétől: még gyakoribbak a magzatelhajtás esetei.

A leghathatósabb orvosság e csunya bűn kiküszöbölése.

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapest, Király-utca 58. sz.

Minden hangsorról külön árjegyzék kéréndő.

HARMONIKA

10—12—15—20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40—50—60—70 korona
legfin. acél drambeszerekekkel

Katonai szemle Damaszkuszban. — Gyalogság a szemlén.

ésére mindenesetre oly népesedési politikában volna biztosítható, mely a magzatelűzés alapokat igyekezne megszüntetni.

Minthogy az elhajtás főoka a házasságon kívüli terhesség esett nők szégyenérzete vagy a gyermek eltarthatásának anyagi nehézségei: gondoskodni kellene a szülési klinikák és lelencházak felállításáról, hol az ilyen névtelen, apátlan gyermekek ingyenes elhelyezést nyernének, anélkül, hogy az anya nevét bemondani köteleztetnék.

Mindenesetre oda is kellene hatni, hogy az elavult társadalmi felfogás, mely az ilyen megbotlott nőket lenézi és megvetéssel sújtja, kedvezőbbre változzék. Sok százra, sőt ezerre menő csecsemő élete volna az által a társadalom és ez állam számára megmenthető.

A saccharin a világháborúban.

Erről a mostanában cukorpótló anyagról Kopp Elemér dr. a következőket írja a «Természettudományi Közlöny» most megjelent számában: A saccharin (orthosulfobenzoésavamid,) a melynek fölfedezése Fahlberg világhírű vegyész nevéhez fűződik (1879), tiszta fehér, kristályos por; 224 C fokon olvad és a nádcukornál 500-szor édesebb. Minthogy azonban vízben nehezen oldódik, rendesen könnyen oldható nátrium sóját használják. A saccharin nátriumsója szintén fehér por. Tisztasága szerint 300—550-szer édesebb a nádcukornál. A saccharint 1886 óta az Elba melletti Westerhüsenben gyárilag állítják elő.

Előállításánál a toluolból indulnak ki. A saccharin és nátriumsója különböző tisztaságban, poralakban, vagy pedig keményítővel táblácskába sajtolva saccharin, könnyen oldható saccharin, szikarin, szikóz, krisztállóz, cukerin, Monnet édesítője és más hasonló néven jön kereskedelembe.

A Fahlberg-féle saccharin nem tévesztendő össze azzal a saccharinnal, a mely a valódi cukorral is rokonságban van, és a mely éppen a nádcukor bomlás termékei között is előfordul.

A saccharin értékének megítélésénél a legelső feladat annak az eldöntése, vajjon a saccharin olcsóbb áránál fogva méltó vetélytársa lehet-e a nádcukornak? Erre a kérdésre, ha meggondoljuk, hogy a szénhidrátok közé tartozó nádcukor egyike legbecsesebb élelmisze-

reinknek, csakis nem-mel felölhetünk. A cukor ugyanis a maga teljes egészében megemészthető s így testünk elhasznált energiáinak pótlására felhasználható, a saccharinból ellenben, miként azt Stift A. megállapította, 98,6 százalék emésztetlenül eltávozik a vizeletben.

Szóval, saccharinnal a cukrot csak mint édesítőszeret pótolhatjuk és nem mint táplálóanyagot, használata tehát csak speciális esetekben engedhető meg. Bizonyíték erre az is, hogy a méhek, a melyek a mézet és a nádcukrot is nagyon kedvelik és mohón fogyasztják, a mesterséges édesítő anyaghoz nem nyulnak hozzá. Megállapították továbbá azt is, hogy a saccharin nem mértékletes élvezete következtében a többi, egyidejűleg bevett táplálóanyagok emészthetősége is csökken, még pedig aránylag legerősebben a zsír, azután a nitrogéntartalmu anyagoké és a táplálóanyagok értékesítése is szenved.

A táplálóanyagok csekélyebb mértékű kihasználása következtében pedig emésztési zavarok is keletkezhetnek. Riegler E. és mások megállapították, hogy a saccharin tartós élvezete következtében különösen a hasnyálmirigy működése csökken. A vizsgálatok eredményei alapján többen a cukorbetegségnek a figyelmébe ajánlják, hogy a saccharinnal mértékletesen éljenek. Mindezek alapján a saccharinnal és a többi mesterséges édesítőszernek a szabadforgalomba való bocsátása meg nem engedhető és a tiltott csempészet ellen az államnak minden eszközzel küzdenie kell.

Némileg másként áll azonban a helyzet ma, a midőn az ország rendkívüli módon megnövekedett cukorfogyasztását az ipar a megromlott termelési tényezők következtében minden igyekezete mellett sem tudja kielégíteni. A saccharinbehozatalt azonban okvetlenül szabályozni kell, hogy csak annyi jöhessen be, mint a mennyi a hiányzó cukor pótlására szükséges. A háború után pedig a saccharinnak ismét el kell tűnnie!

KÉPEINKHEZ.

Katonai szemle Damaszkuszban.

Az ó-testamentomi leírásokból is ismert Damaszkusz több mint 6000 éves város. Nagyságánál, népességénél és történelmi emlékeinél fogva Konstantinápoly után egyik legjelentékenyebb városa a török birodalomnak. Elő-Ázsiában, a gazdagvizű Barada folyó két partján, termékeny sík vidéken fekszik, Szíria vilajet székhelye, több mint 150.000 lakossal. Mint kereskedelmi és nagyforgalmi góczpont, természetesen nagy katonai helyőrséggel is rendelkezik, különösen most, hogy a háború alkalmából a török hadsereg is hadilétszámra van emelve.

A képek, a melyeket egyidejűleg közreadunk, a damaszkuszi helyőrségnek éppen szemlére való kivonulását illusztrálják. Előbünk állítja ez a három kép a

Katonai szemle Damaszkuszban. — Lovasság a szemlén.

gyalogságot, az ott is elmaradhatatlan zenekarral s úgyszintén a török lovasságot is. Jóleső érzés tölt el bennünket e képek láttára, különösen azért, mert daczára, hogy pár nap mulva a világháboru negyedik évébe lépünk, török bajtársaink fegyelmezett, kemény, katonás felvonulása még most is arra a félelmet nem ismerő bátorságra, változatlan kitartásra és fanatikus lelkesedésre mutat, a milyennek köztük harczoló hőseink őket állítják s a milyennek a galicziai frontunkon való sikeres harci tevékenységüknél fogva őket megismerni tanultuk.

HIREK.

Dicsérő elismerés. A milanovaci cs. és kir. kör- és katonai állomásparancsnokság 1917. évi június hó 20-án kelt 171. számú napi parancsával, a banjani örsre vezényelt Vastag György, I. számú csendőrkerületbeli alörrmesternek, kötelességének teljesítésében tanusított kiváló buzgalmaért, valamint saját kezdeményezése folytán örskörletében elesett hőseink sirjának megjelölése körül kifejtett nagy szorgalma és buzgó tevékenységeért, a legfelsőbb szolgálat nevében, dicsérő elismerését fejezte ki.

Egy csendőrörmester agyonlövétése. Mészáros Mihály 2. oszt. örmester és Fuchs Ferencz népfölkelőből állott járőr, a dalbosfalvi örsről kivezényelve, július hó 6-án délelőtt 6 óra tájban Ujsopot község határában katonaszökevények után lesállást tartott, mely alkalommal Herák Zakariás ujsoposti lakos, katonaszökevény Mészáros Mihály 2. oszt. örmestert orvul agyonlőtte. Fuch Ferencz népfölkelő, a véres tette után menekülő gyilkos után szolgálati fegyveréből egy eredménytelen lövést tett. A szökevény elfogására 40 főnyi legénység összpontosított.

Jegyzések a hadikölcsönre. Juhász Ferencz felsővidrai örsbeli alörmester június hó 5-én a VI. magyar hadikölcsönre 3000 koronát, Miklós János bégalanakási örsbeli alörmester a III. hadikölcsönre 450, az V-ikre 1050, a VI-ikra pedig 600, összesen 2100 koronát jegyzett.

Adományok. Kozák János járásörmester Nagymihályról a vak katonák részére 15 koronát és a vörösegyszázai ifjuság az ottani örs útján a Vöröskereszt javára 20 koronát küldött be. Az összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy angolfronti csata. Az angol frontról írják a francia lapok: A csata reggel hallatlan hevességgel újra kezdődött. Az angol támadás a Scarpe-fronttól, Aleauxtól északra, Queantól keletre eső vidékig terjedt. Vonalban több mint 25 kilométer. Mindkét fél nagy effektívakkal lépett küzdelembe és a küzdelem oly heves és véres volt, a milyen még soha az egész háborúban. Oppytól Fontaines les-Croisillesig, egy tizenöt kilométe-

res fronton a küzdelem nyílt terepen dühöngött. Irtózatosságot vettek ebben a küzdelemben a mindenfelé elrejtett német gépfegyverek. Gépfegyverek voltak különösen a gránátok által vert mély lyukakba is elrejtve. A repülőgépek tevékeny részt vettek a küzdelemben, keresvén az ellenséges csomókat és meg is támadták helyenként azokat, bombákat vetvén harmincz-negyven méter magasságból. A nagy csatatereket vastag, átláthatatlan gázfelhők és löporfüst borítják. Rengeteg ember esett áldosatul a mérges gázoknak. Az ellenség is igen sok embert vesztett.

Angol-Indiából. Lord Crew, az egykori indiai angol államtitkár, a mikor állásától megvált és az ujonan ki-nevezett, Indiába induló polgári hivatalnokoktól búcsút vett, egy pompás és megható indiai történetet mondott el, a mi nemrégiben látott napvilágot az egyik londoni lapban. A volt államtitkár rámutatott a hivatalnokok előtt a rendkívül nehéz feladatokra egy olyan nép körében, a mely egészen más vérből származott és mindmáig hűségesen megóvta az európai emberre idegenszerűen ható nézeteit, erkölcsét és szokásait. — Emlekezem, — mondotta lord Crewe — hogy évek előtt Indiában tudomásomra jutott egy fiatal hivatalnok története, a ki egyedül ment a Malabar-part vad vidékére, hogy ott vadászszenvédélyének kedve szerint hódolhasson. A dzsungelben azonban meglepte a láz, a mibe belehalt; — eltemették ugyan, de az együgyű benszülöttek végtelen nagy zavarba jöttek a felől, hogy milyen módon engeszteljék ki az elhalt szellemét, hogy meg ne jelenjen és ne üldözze őket. Czélszerűnek vélték tehát a halott sirját valami angol tárggyal diszíteni, hogy a szellem állandóan jókedvű legyen és békességben maradjon. A község körülbelül száz mértföldnyi távolságban feküdt a legközelebbi európai teleptől, ám azért egy csapat benszülött mégis utnak indult és elgyalogoltak az európai telepes községig, a hol egy palaczk whiskyt, két palaczk szódavizet és egy doboz cigarettát vásároltak és azután ájtatosan a megboldogult sirjára helyezték, miközben még imákat is mondtak. És egy csapat benszülött még ezután is évről évre hordta a whiskyt, szódavizet és cigarettát a halott sirjára. Igaz, hogy a jó whiskyt, a szódavizet és a cigaretta — kellő időben nem megvetendő, de én mégis azt óhajtanám hogy nemzeti szellemességünk konkrét kifejezése ne a whiskyben, a szódavizben és a cigarettában nyilvánuljon meg és hogy szellemünk ne elégedjék meg a halotti áldozatok élvezetével . . .

Nők faluja Franciaországban. A «Petit Parisien» című párisi ujság tudósítója meglátogatott egy falut Royetól néhány kilométerre, melyet a németek ez év márcziusában üritettek ki. A falut Carrepuisnek hívják és az a nevezetessége, hogy tisztára asszonyok lakják. A falu polgármestere, a «maire» egy Dilly nevű asszony, a kit a montdidieri alprefektus nevezett ki ebbe az állásba. A polgármesternő elmondta a francia

ujságírónak, hogy maradt még vagy harmincz férfi a faluban, de ezek többnyire már olyan öregek, hogy nem értenek többé semmihez. Dilly asszony maga végzi a faluja ügyeit és jelentéseket küld napról-napra az alprefektusnak. Daczára, hogy a falut a németek a legsiralmasabb állapotban hagyták vissza, ma már nem igen lehet ok panaszra, mert a polgármesternő hamarosan rendbehozta a dolgokat és most az asszonyok az ő felügyelete alatt művelik a földeket. Dailly asszony nem több harminczkét évesnél. Az ujságíró szerint igen energikus asszonymak látszik.

Az új görög királyról. Polipopoulos, ez időszerint Kopenhágában élő görög cigarettagyáros, kinek atyja negyven évet töltött a görög királyi udvar szolgálatában, érdekes adatokat mondott el a fiatal Sándor királyról. — Sándor királyt — mondotta — már öt éves kora óta ismerem. Derék, tehetséges ifju. Már zsenge korában nagy érdeklődést tanusított a gépek és a mérnöki tudomány iránt. Dolgozószobája mindig tele volt mechanikai készülékekkel. Atyjának gondja volt reá, hogy a legkitünőbb és sokoldalú nevelésben részesüljön. Kiváló érzéke van a gyakorlati élet iránt. Őt tartják Görögország legkitünőbb tüzértisztjének. A mi az uralkodást illeti, alighanem nagyatyja nyomdokait fogja követni. Sándor király épen nem engedékeny és ténykedésében akadályt nem ismer. Mikor a balkáni háború kitört, tizenkilencz éves volt s épen a potsdami katonai nevelőintézetnek volt a tanulója. Akkor a külföldön élő görögök valamennyien hazautaztak, hogy részt vegyenek hazájok védelmében. Sándor is velük akart tartani. Ámde megtagadták tőle a távozási engedélyt. Konstantin király ugyanis parancsot adott ki, hogy Sándor maradjon ott, a hol van s Theodokis, a berlini követ, nem engedte meg neki az elutazást. Sándor nem sokat törődött a tilalommal, hanem titokban csomagolt és megszökött. Trieszten át Athénbe utazott, a hol katonai szolgálatra jelentkezett. Ezt sohasem felejtik el a görögök! Elhiheti — mondotta végezetül a görög — hogy ilyen király könnyűszerrel megnyeri a nép szeretetét.

Az éhség. Sokáig azt hitték, hogy az éhség és a szomjuság érzete a gyomorban támad, csak a legujabb kutatások révén sikerült kimutatni, hogy ez a hiedelem téves. Ezek szerint, az éhség és a szomjuság érzetének székhelye a bárzsing felső részében van. Ennek bebizonyítására, egy éhes ember garatüregét és bárzsingját kokainoldat injekciója révén elzsongították; az éhség és a szomjuság érzete szinte abban a pillanatban megszűnt s öt nap és hat éjjelen át vissza se tért. Az éhes ember ez idő alatt sem ételt, sem italt nem vett magához. Most már azután megvan a nyitja annak a régi tapasztalati ténynek is, a mit híres utazók figyeltek meg némely vadtörzsnél, hogy tudniillik a kokainövénylevelének rágása után napokig nem kívánták sem az ételt sem az italt. A kokainéhoz hasonló a nikotin hatása.

A tengeri viharok fészke. Az angol szigetcsoportot illeti meg ez az elnevezés, mert a földgömb keves part-részen dühöng oly sok vihar, mint Anglia partjain. Brodie J. tengerésztiszt, a ki a viharok tanulmányozásának szentelte életét, részletes kimutatást közölt az 1871—1900. évek közt a tengeren pusztított viharokról. E kimutatás szerint a legtöbb vihar a brit szigeteket látogatta. Évenként 40—50 vihar pusztít e partokon és ezek között legalább is 10—15 esetben orkán. A legviharosabb esztendő volt az 1883-iki, a mikor egy hónapban huszonnégyszáz hajó pusztult el a brit partok mentén. A viharok legnagyobb része délnyugati irányból jön.

Egy «tank» pusztulása. A párisi «Journalban» érdekes leírás jelent meg a francia frontról. Egy katonatiszt elmondja, hogyan pusztítottak el a németek egy tank-ot, a melynek sikerült már a második német vonalakba behatolnia. A németek kisebb csoportokban igyekeztek megközelíteni a szörnyeteget és valahányszor kis időre megállapodott, valóságos golyózaporokat bocsátottak rá gépfegyverekből. Egy láthatatlan kis ágyú szakadatlanul szórta a romboló golyókat a tankra. Végül is egy lövés olyan érzékeny helyen találta a tank-ot, hogy nyomban meg kellett állania. A felső fedélzete felszakadt és a gépezet féloldalra dőlt. Ekkor revolveres katonák bukkantak ki belőle, a kik még védelmezni akarták a roncsokat, a németek azonban néhányat megöltek közülök, a többit foglyul ejtették.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

22222. 1—2. A kérdés most van rendezés alatt. 3. Igen. 4. Szolgáltatón kívül. 5. A szolgálati szabályzat értelmében igen. 6. Nincs rendszeresítve. 7. Már megtörtént.

K. J. VI. A tábori szürke ruházat (sapka, zubbony, nadrág, köpeny vállgallér, szőrmés kabát) viselése, az 1916 február 12-én kelt 2478/eln. 16. számú körrendelettel engedtetett meg.

XX. 1. Nézetünk szerint az örsnek a közigazdálkodások vezetésére vonatkozó határozványok III. fejezet, 9. pontja értelmében eszközölt leírt eljárása helyes volt. 2. Kérheti.

B. Y. A munkálatok folyamatban vannak. Részleteket még nincs módunkban közölhetni.

M. F. F. S. a. 1. Kivételes esetekben. 2. A közeli megvalósulás útján van. 3. Igen. 4—6. Nem.

A. T. Olvassa el «B. V.» jelige alatt adott üzenetünket.

Gaiger. 1. Szolgálati ügy. 2. A közigazdálkodást illeti meg.

1888, Dunántuli. A jelzett okmány — nézetünk szerint — teljesen megfelel.

Néranadácsi vitatkozók. A háló elkobzása — nézetünk szerint — csupán tettenérés esetén indokolt.

Duna 3. Ha az ideiglenes nyugalománya helyezése az újbóli felülvizsgálat kötelezettségének kimondása nélkül történt, úgy engedélyre nincs szüksége. Ellenkező esetben a szabályszerűen okmányolt kérvény a csendőrkerületi parancsnoksághoz terjesztendő elő.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés ujólag tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismeréseül:

Sebesta Ottokár, egy hadtestparancsnokságnál beosztott VI. sz. csendőrkerületbeli csendőrőrnagynak és

Fonyó László, egy hadtestparancsnokságnál beosztott VI. számú csendőrkerületbeli csendőrszázadosnak;

megengedni méltóztatott, hogy

elfogadhassák és viselhessék:

a német harczos érdemérmét:

Szabó Tamás, Beblea Pantilimon, Vankó Mihály alör mesterek, a VII. és Szigeti Bálint alör mester, az V. számú csendőrkerületben.

Nyugállományba helyeztetett:

1917. évi július hó 1-ével:

Bacsinszky Zsigmond, országos csendőr iskola állománybeli hadnagy-számvivő, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyszalonta.

Okiratilag megdicsértettek:

a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Vaszary József, VI. sz. csendőrkerületbeli 2. osztályú örmester, egy huszár tiszthelyettesi álrúhába öltözött polgári egyén által, katonaszökevényekből alakított és különböző helyeken 18 rendbeli betöréses lopást elkövetett tolvajszövetkezet tagjainak leleplezése és a bünjelek biztosításaért;

Kovács Sándor I., V. sz. csendőrkerületbeli 2. oszt. örmester, 1915. évi június hó 19-én Mátraszöllősen felhőszakadás okozta árvízveszély alkalmával három ember életének megmentéseért;

Galambosi Gábor és Szláni Domokos, II. sz. csendőrkerületbeli 2. oszt. örmesterek, a Moravicza-patak által elöntött Temesmórán pusztított árvízveszély alkalmával, 1917. évi márczius hó 8-án, az élet- és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó és emberbaráti ténykedésükért;

Sávai Pál, II. sz. csendőrkerületbeli alör mester, a jégtől megduzzadt kövéresi csatorna jegének elindítása és ezzel a gátak áttörésének megakadályozása körül kifejtett eredményes működéseért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Horváth László járásör mester és Béndek Mihály 2. oszt. örmester, az 1916. évi december hó 24-től 1917. évi márczius hó 10-ig terjedő időben Moson-megye területén, nagyrészen betörés útján elkövetett, mintegy 10929 korona kárértékű élelmi és élvezeti cikkek, több különféle tárgy és baromfi. valamint villany- és kábelhuzal lopásnak, nagy buzgalommal, kiváló szakértelemmel s nagy körültekintéssel folytatott nyomozással történt kiderítéseért;

Hipp Antal 1. oszt. és Zsoldos Bálint 2. oszt. örmesterek, a somogysárdi és nagybajomi örskörletekben régebb idő óta garázdálkodott kőborcigánybanda által elkövetett 15 rendbeli, 944 korona kárértékű különféle, és kétrendbeli 4370 korona kárértékű lólopásnak nagy ügybuzgalommal és kitartással folytatott, hosszas és fárasztó nyomozással eszközölt kiderítéseért, valamint az orgazdák kinyomozása és feljelentéseért;

Markotán Imre, Baráth Imre, Császár János és Homola Ferencz alör mesterek, egy nyolcz tagból állott fegyveres kőborcigánybanda által a kaposvári, toponári, mosdósi, igali és nagyatádi örskörletekben, 34 egyén kárára elkövetett 3817 korona kárértékű, több rendbeli lopás és betöréses lopásoknak és tetteseinek nagy szakértelemmel és fáradságot nem ismerő hosszas nyomozással történt kiderítése által elért szép eredményükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Pilinger János alör mester és Rumi Lajos csendőrségi szolgálatra beosztott tartalékos czimzetes szakaszvezető, az 1916. évi december hó 24-től 1917. évi márczius hó 10-ig terjedő időben, egy szabadságolt és több felmentett katona-gyárimunkás által elkövetett, mintegy 10929 korona kárértékű lopás és betöréses lopásnak nagy buzgalommal és körültekintéssel folytatott nyomozással történt kiderítése és a tettesek elfogása körül kifejtett eredményes közreműködéseért;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök la bérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Kalmár Ferencz és Landler Aladár, csendőrségi szolgálatra beosztott népfölkelők, a somogysárdi és nagybajomi örskörletekben régebb idő óta garázdálkodott kőborcigánybanda által elkövetett több rendbeli különféle lopásoknak nagy buzgalommal és kitartással folytatott fárasszó nyomozással történt kiderítése körül tanúsított eredményes közreműködésükért;

Heves Lajos és Pataki Lajos, csendőrségi szolgálatra beosztott népfölkelők, egy nyolcz tagból álló fegyveres kőborcigánybanda által több örskörletben, 34 egyén kárára elkövetett több rendbeli lopás és betöréses lopásoknak és tetteinek hosszas és fáradságos nyomozással történt kiderítésénél kifejtett eredményes közreműködésükért;

Pap János I. 1. oszt. őrmester, Székely Ferencz 1. oszt. őrmester és Baksa Péter népfölkelő tizedes, az 1916. évi szeptember és október havában, a Tolna-megyében fekvő Nagyszokoly és Felsőnyék községekben egy kőbor cigánybanda által elkövetett öt darab ló, lószerszám és kocsilopásnak nagy buzgalommal, ügyes és szakavatott eljárással eszközölt kiderítéseért.

Előléptetett:

alőrmesterré:

1917. évi július hó 1-ével:

Jugovics György, III. sz. csendőrkerületbeli csendőr.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

a III. számú csendőrkerület állományában:

Maronyi Márton alőrmester, 3 db, Polgár György járásőrmester, Vakulya Károly, Pallagi János, Kolozsi Károly, Szabó Ambrus 2. oszt. őrmesterek, Szabó István 1L, Madarasi Sándor alőrmesterek, 2—2 db;

a VI. számú csendőrkerület állományában:

Gnand István, Ungvári János alőrmester 5—5 db.; Homoki József 1. oszt. őrmester, Bónis Dániel, Takács János 2. oszt. őrmesterek, Lázár József, Lemák Vazul, Horváth László és Balogh József III. alőrmesterek 2—2 db;

a VIII. számú csendőrkerület állományából:

Keserü János 2. oszt. őrmester 6 db, Vránszki István, Vrábel Henrik és Busai Sándor alőrmesterek 5—5 db, Lázár Kálmán járásőrmester, Nyeste Ferencz, Marinkás János, Kárpáti Marián, Drótos Antal, Sikes András, Kovács Bálint alőrmesterek 3—3 darab, Bleier Rezső és Holló Sándor járásőrmesterek, Szücs András 1. oszt. őrmester, Oravec Imre 2. oszt. őrmester, Pétermann Sándor, Kertész Antal, Fábian Mihály és Buzi Imre alőrmesterek, 2—2 db 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettek.

Névváltoztatás.

Szvoren József, II. sz. csendőrkerületbeli alőrmester, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján «Szölősi»-re,

Mihalik Ferencz, II. sz. csendőrkerületbeli alőrmester, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Mérei»-re változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Xantusz Gergely 2. oszt. őrmester, Jakab Rózikával, 1917. évi június hó 9-én, Borosbenedeken;

Csép Sándor alőrmester, Csép Gizával, 1917. évi május hó 28-án, Bágyonban.

a VI. számú csendőrkerület állományában:

Csóka János alőrmester, Suln Máriával, 1917. évi márczius hó 20-án, Lengyeltótiiban;

a VIII. számú csendőrkerület állományában:

Wolfort Mihály alőrmester, Nagy Máriával, 1917. évi márczius hó 31-én, Gyulán;

Hrubi Ferencz 2. oszt. őrmester, Szillinger Rozáliával, 1917. évi márczius hó 21-én, Talpason.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállít kerékpárt, beszélő-gépet, varrógépet, gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hang 4 igaz váltóval 20 K. Erős aczél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszébb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-tól 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az árak folyton drágulnak.

◆◆◆◆◆ Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat. ◆◆◆◆◆